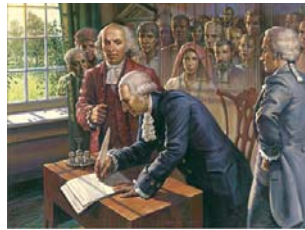

Glossary

High School Level

United States History & Government Glossary

English / Polish

Translation of United States History & Government terms based on the Coursework for United States History & Government Grades 9 to 12.

Word-for-word glossaries are used for testing accommodations for ELL/LEP students

Last Updated: 08/13/09

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of the University

MERRYL H. TISCH, <i>Chancellor</i> , B.A., M.A., Ed.D.	New York
MILTON L. COFIELD, <i>Vice Chancellor</i> , B.S., M.B.A., Ph.D.	Rochester
ROBERT M. BENNETT, <i>Chancellor Emeritus</i> , B.A., M.S.	Tonawanda
SAUL B. COHEN, B.A., M.A., Ph.D.....	New Rochelle
JAMES C. DAWSON, A.A., B.A., M.S., Ph.D.	Plattsburgh
ANTHONY S. BOTTAR, B.A., J.D.	Syracuse
GERALDINE D. CHAPEY, B.A., M.A., Ed.D.	Belle Harbor
HARRY PHILLIPS, 3rd, B.A., M.S.F.S.	Hartsdale
JOSEPH E. BOWMAN, JR., B.A., M.L.S., M.A., M.Ed., Ed.D.....	Albany
JAMES R. TALLON, JR., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
KAREN BROOKS HOPKINS, B.A., M.F.A.....	Brooklyn
CHARLES R. BENDIT, B.A.	Manhattan
BETTY A. ROSA, B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.....	Bronx
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester

Interim President of the University and Commissioner of Education

CAROLE F. HUXLEY

Senior Deputy Commissioner of Education, P-16

JOHANNA DUNCAN-POITIER

Associate Commissioner for Curriculum and Instructional Support

JEAN STEVENS

Coordinator, Office of Bilingual Education and Foreign language Studies

PEDRO J. RUIZ

Acknowledgements:

The New York State Education Department Glossaries for English Language Learners were reviewed and updated during the 2008-2009 school year. We would like to thank in these efforts the New York State Education Department Language BETACs (Spanish, Asian and Haitian Bilingual Education Technical Assistance Centers), the NYS Office of Curriculum, Instruction and Instructional Technology; the New York City Department of Education Office of English Language Learners, and the NYC Department of Education Translation and Interpretation Unit.

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including brail, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

A

English – Polish

abolition - zniesienie	amnesty - amnestia
abolitionist - abolicjonista	anarchy - anarchia
administration - administracja	ancient – starożytny
adoption - przyjęcie	annex – anektować; dołączać
affirmative action – polityka wspierania mniejszości	annexation – aneksja; dołączenie
Africa – Afryka	antebellum - przedwojenny
African slaves – niewolnicy afrykańscy	Anti Federalist - Antyfederalistyczny
African -American – Amerykanin pochodzenia afrykańskiego	Anti-Defamation League – Liga Przeciwko Zniesławianiu
Age of Jackson – epoka Jacksona	anti-Semitism - antysemityzm
aggression – agresja	anti-trust - antytrustowy
agricultural areas – obszary rolnicze	appeasement – ugoda; załagodzenie
agriculture - rolnictwo	appointment - nominacja
AIDS/HIV – AIDS/HIV	arbitration – sąd polubowny
Albany Plan of Union – Plan Unii z Albany	armed forces – siły zbrojne
Algier Hiss case – sprawa Algiera Hissa	armistice – zawieszenie broni
Alien and Sedition Acts – Ustawy o Cudzoziemcach i Buntach	arsenal of democracy – arsenał demokracji
allegiance - wierność	Articles of Confederation – Artykuły Konfederacji
Alliance for Progress - Przymierze na Rzecz Postępu	Asia - Azja
allied powers – sprzymierzone siły	Asian-American – Amerykanin pochodzenia azjatyckiego
allies - sprzymierzeńcy	assassination - zabójstwo
amendment - poprawka	assembly - zgromadzenie
American Federation of Labor (AFL) – Amerykańska Federacja Pracy (AFL)	assembly line – linia montażowa
American Revolution – amerykańska wojna o niepodległość	assimilation - asymilacja
	Atlantic Charter – Pakt Atlantycki
	atomic bomb – bomba atomowa

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

austerity – zaciśnięcie pasa

authority – autorytet; władza

autocracy – autokracja; samowładztwo

automation - automatyzacja

autonomy – autonomia; samorząd

axis powers – państwa osi

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

B

English – Polish

baby boom generation – pokolenie bumu
demograficznego

bank holiday – święto bankowe

bankruptcy - bankructwo

Bay of Pigs Invasion – Inwazja w Zatoce Świń

Berlin Blockade – blokada Berlina

Berlin Wall – Ściana berlińska

Bessemer process – proces Bessemera

bicameral - dwuizbowy

big business - wielki biznes

Big Stick Policy – Polityka Kija

bill – projekt ustawy

Bill of Rights – Kodeks Praw Obywatelskich

bipartisan - obupartyjny

Black Codes - Kodeksy dla Czarnoskórych

Black Panthers – Czarne Pantery

Black Power – Siła czarnych

Black Tuesday – Czarny Wtorek

blacklist – wpisać na czarną listę

Bleeding Kansas – Krwawienie Kansasu

Bonus Army - Armia Premiowa

boycott - bojkot

buffer zone – strefa buforowa

bull market – wzyskujący rynek

Bureau of Indian Affairs – Biuro Spraw
Indiańskich

bureaucracy - biurokracja

business cycle – cykl biznesowy

buying on margin – kupowanie na marginesie

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

C

English – Polish

cabinet - gabinet	city - miasto
Camp David Accords – Porozumienie z Camp David	civic values – walory obywatelskie
campaign - kampania	civil disobedience – nieposłuszeństwo obywatelskie
canals - kanały	civil rights – prawa obywatelskie
capital - kapitał	Civil Rights Acts – Ustawy chroniące wolność osobistą
capitalism – kapitalizm	Civil Rights Movement – Ruch o równouprawnienie obywatelskie
captains of industry – liderzy przemysłu	civil society – społeczeństwo obywatelskie
Caribbean - karaibski	civil unrest – zamieszki ludności
carpetbaggers - spekulanci	Civil War – wojna domowa
cartoons - kreskówki	Civil War Amendments – poprawki z czasu wojny domowej
case law – prawo precedensowe	climate - klimat
Catholic – katolicki; Katolik	closed shop – zakład wyłącznie dla robotników zrzeszonych
census - spis ludności	coalition - koalicja
central government – rząd państwowy	coast lines - wybrzeża
Central Intelligence Agency (CIA) – Centralna Agencja Wywiadowcza (CIA)	Cold War - Zimna Wojna
charter - statut	collective bargaining – negocjowanie w imieniu grupy robotników
charts - wykresy	colonial era – epoka kolonialna
checks and balances – system wzajemnej kontroli i równowagi	colony - kolonia
Cherokee - Czeroki	Commander-In-Chief – Dowódca Naczelny
chief justice – sędzia najwyższy	commerce - handel
child labor laws – prawa pracy dziecięcej	committee - komitet
Chinese Exclusion Act – Ustawa o Wykluczeniu Chińczyków	commodity – artykuł handlowy
choice - wybór	common sense – zdrowy rozsądek
citizen - obywatel	
citizenship - obywatelstwo	

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

common welfare – dobro wspólne	constitution - konstytucja
commonwealth - rzeczpospolita	Constitution of the United States – Konstytucja Stanów Zjednoczonych
communism - komunizm	constitutional amendment – poprawka do konstytucji
Communist Party – Partia Komunistyczna	constitutional convention - zgromadzenie konstytucyjne
community - wspólnota	constitutional government – rząd konstytucyjny
company town – miasto firmowe	consumer - konsument
compare and contrast – porównać i przeciwstawić	Consumer Price Index (CPI) – wskaźnik cen detalicznych (CPI)
compromise - kompromis	containment - powstrzymywanie
Compromise of 1850 – Kompromis z 1850 roku	Continental Congress – Kongres Kontynentalny
computer - komputer	contraband - przemyt
Computer Revolution – Rewolucja Komputerowa	contract - kontrakt
concentration camps – obozy zagłady	contras – partyzantka antyrządowa
concurrent powers – siły współrzędne	controversy - kontrowersja
confederacy - konfederacja	covenant - zjazdowy
confederation - skonfederowanie	convention – konwencja; zjazd
conference committees – komitety konferencyjne	corollary – następstwo; bezpośredni wniosek
conflict - konflikt	corporation - korporacja
congregation - zgromadzenie	cotton gin – odziarniarka bawełny
Congress - Kongres	counterculture – kontr-kultura
congressional committees – komitety kongresowe	county - powiat
congressional district – okręg wyborczy	court – trybunał; sąd
Congressional Industrial Organization (CIO) – Organizacja Kongresowa do spraw Przemysłu (CIO)	court packing – obsadzanie sądu swoimi ludźmi
conscientious objector – przeciwnik służby wojskowej z nakazu sumienia	covenant – przymierze
consent of the governed – zgoda podwładnych	craft union – związek rzemieślniczy
consolidation – konsolidacja; zespolenie	credit - kredyt
conspicuous consumption – konsumpcja nadmierna	creditor nation - państwo udzielające kredytu
conspiracy - konspiracja	

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

crime - przestępstwo

Cuban missile crisis – kryzys kubański

cultural interdependence – współzależność
kulturalna

cultural pluralism – pluralizm kulturowy

culture - kultura

currency - waluta

customs – komora celna; przeprawa celna

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

D

English – Polish

dark horse – kandydat nieznany

Dawes Act – Ustawa Dawesa

debate - debata

debt - dług

debtor nation – państwo dłużnicze

Declaration of Independence – Deklaracja
Niepodległości

defense - obrona

delegate – delegat; delegować

demobilization - demobilizacja

democracy - demokracja

Democratic - demokratyczny

Democratic Party – Partia Demokratyczna

depression – kryzys gospodarczy

deregulation – deregulacja

desegregation – zniesienie segregacji rasowej

détente – polityka wzajemnej tolerancji

dictatorship - dyktatura

diplomacy - dyplomacja

direct democracy – demokracja bezpośrednia

direct primary – prawybory bezpośrednie

disabled citizens – obywatele niezdolni

discrimination - dyskryminacja

disenfranchise – pozbawić praw

dissent – wyrażenie niezgody

diversity - różnorodność

doctrine - doktryna

documents - dokumenty

dollar diplomacy – dyplomacja dolarowa

domestic - krajowy

domino theory – teoria reakcji łańcuchowej

double jeopardy – podwójne zagrożenie

draft – pobór wojskowy

draft evaders – uchylający się od poboru

drug cartel – kartel narkotykowy

due process – prawa osoby aresztowanej

Dust Bowl – obszar pustylny na preriiach

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

E

English – Polish

economic development – rozwój gospodarczy

economic growth – wzrost gospodarczy

economics – ekonomia

elastic clause – klauzula elastyczna

election – wybór

electoral college – kolegium wyborcze

electors – wyborcy

emancipation – emancypacja

Emancipation Proclamation – Odezwa o
Emancypacji

Embargo Acts – zakaz handlu zagranicznego

emigration – emigracja

employment – zatrudnienie

Enlightenment – Oświecenie

entrepreneur – przedsiębiorca

enumerated powers – uprawnienia wyliczone

environment – środowisko

envoy – poseł

equal rights amendment (E.R.A.) – poprawka o
równouprawnieniu (E.R.A.)

equality – równość

escalation – zaostrzenie

espionage – szpiegostwo

ethnic – etniczny

ethnocentrism – etnocentryzm

Europe – Europa

European Union (E.U.) – Unia Europejska (E.U.)

evolution – ewolucja; rozwój

excise tax – opłata akcyzowa

executive branch – branża wykonawcza

executive privilege – prerogatywy władzy
wykonawczej

expansion – ekspansja

exploration – badanie

extraterritoriality – eksterytorialność

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

F

English – Polish

faction - fakcja

factors of production – czynniki produkcji

family - rodzina

farmers - rolnicy

fascism - faszyzm

federal deficit – deficyt federalny

Federal Reserve System – System Rezerwy
Federalnej

Federal System of government – federalny system
rządzenia

federalism - federalizm

felony - przestępstwo

feminist movement – ruch feministyczny

First Continental Congress – pierwszy kongres
kontynentalny

flag - flaga

foreclosure – pozbawienie prawa wykupu

foreign affairs – sprawy zagraniczne

foreign policy – polityka zagraniczna

Four Freedoms – Poczwórna Wolność

Fourteen Points – Czternaście Punktów

franchise – koncesja; prawo do głosowania

free enterprise system – system wolnej
przedsiębiorczości

free trade – wolny handel

freedom - wolność

freedom of expression – wolność wypowiedzi

freedom of religion – wolność wyznania

freedom of the press – wolność prasy

freedom riders – podróżnicy przeciwko
dyskryminacji

freedom to assemble – wolność gromadzenia się

frigate - fregata

frontier – kresy

fugitive - zbieg

Fugitive Slave Law – Ustawa o Zbiegich
Niewolnikach

Fundamental Orders of Connecticut - Podstawowe
Zarządzenia Connecticut

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

G

English – Polish

G.I Bill - Ustawa o Prawach Weterańskich

Gay Rights Movement - Ruch o Prawa dla
Homoseksualistów

gender bias – uprzedzenie płciowe

gender roles – role płciowe

generations - pokolenia

genocide - ludobójstwo

geographic factors – czynniki geograficzne

geography - geografia

Gettysburg - Gettysburg

Gilded Age – Złoty Wiek

glasnost – głośność

globalization - globalizacja

gold standard – parytet złota

Good Neighbor Policy – Polityka Dobrego
Sąsiedztwa

goods and services – dobra i usługi

government - rząd

graduated income tax – stopniowany podatek
dochodowy

graft – łapownictwo

grandfather clauses – klauzule wsteczne

Grange Movement – Ruch Grange

graph - wykres

grass roots campaign – kampania ludowa

Great (or Connecticut) Compromise – Wielki (czyli
Connecticut) Kompromis

Great Depression – Wielka Kryzys

Great Migration – Wielka Wędrowka

Great Plains – Wielkie Prerie

Great Society – Wspaniałe Społeczeństwo

Green Revolution – Zielona Rewolucja

greenbacks – banknoty amerykańskie

grievance – zażalenie; powództwo

gross domestic product – produkt krajowy brutto

gross national product (GNP) – produkt narodowy
brutto (GNP)

guerilla warfare – partyzantka

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

H

English – Polish

habeas corpus – habeas corpus

Harlem Renaissance – Renesans Harlemu

hate crimes – przestępstwa na tle nienawiści

health care – opieka zdrowia

high crimes – ciężkie przestępstwa

historical figures – postaci historyczne

history - historia

holding company – przedsiębiorstwo holdingowe

Holocaust – Holocaust

Home Front – Front Krajowy

Homestead Act – Ustawa o Osadnictwie

Hooverilles – Osiedla Hoowera; Hoowerówki

horizontal integration – integracja pozioma

House of Burgesses – Izba Burgesów

House of Representatives – Izba Poselska

human needs – potrzeby ludzkie

human resources – zasoby ludzkie

human rights – prawa człowieka

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

I

English – Polish

identify - identyfikować	industrial growth – wzrost przemysłowy
illegal alien – nielegalny obcokrajowiec	Industrial Revolution – Rewolucja Przemysłowa
illegal immigration – nielegalna imigracja	Industrialization - umprzemysłowanie
immigration - imigracja	industry - przemysł
Immigration Acts – Ustawy Imigracyjne	inequality - nierówność
Immigration and Naturalization Service – Biuro Spraw Imigracyjnych i Obywatelskich	inflation - inflacja
Immigration Quota Acts – Ustawy Przydziału Imigracyjnego	initiative - inicjatywa
immunity - immunitet	injunction – nakaz sądowy
impeach – oskarżyć	installment buying – zakup na raty
impeachment – oskarżenie	institution - instytucja
imperialism - imperializm	integrity - prawość
imperialist - imperialista	interdependence - współzależność
implied powers – prerogatywy rządowe	interment camps – obozy odosobnienia
impressment – pobór przymusowy	Internal Revenue Service (IRS) – Urząd Podatkowy (IRS)
imprisonment - uwięzienie	international - międzynarodowy
income tax – podatek dochodowy	internet - internet
incumbent – zajmujący urząd	Interstate Commerce Commission – Komisja Handlu Międzystanowego
indemnify – zabezpieczyć przed odpowiedzialnością prawną	intervention - interwencja
indentured servants – służba kontraktowa	investments - inwestycje
independence - niepodległość	Iranian hostage crisis - kryzys o zakładników w Iranie
Indian Wars – Wojny Indiańskie	Iroquois Confederacy – Konfederacja Irokezów
indigenous peoples – tubylcze ludy	isolationism - izolacjonizm
industrial - przemysłowy	

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

J

English – Polish

Jacksonian democracy – demokracja epoki Jacksona

Japanese-American Internment – Odosobnienie Amerykanów Japońskiego Pochodzenia

Jeffersonian democracy – demokracja epoki Jeffersona

Jim Crow laws – Ustawy Jim Crow

jingoism - szowinizm

joint-stock company – spółka z kapitałem akcyjnym

judicial branch – branża sądowa

judicial review – przegląd sądowy

judiciary - sądownictwo

UNITED STATES HISTORY & GOVERNMENT

K

English – Polish

Kansas-Nebraska Act – Ustawa Kansas-Nebraska

Kellogg-Briand Pact – Pakt Brianda-Kellogga

Know-Nothing Party – Partia “Nic Niewiem”

Ku Klux Klan – Ku Klux Klan